

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Балаклійського
ліцею № 4 Балаклійської
міської ради Харківської
області № 10-од від 31.08.2021

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність учасників освітнього процесу
Балаклійського ліцею № 4
Балаклійської міської ради Харківської області

СХВАЛЕНО
На засіданні педагогічної ради
(протокол № 1 від 31.08.2021)
Голова педагогічної ради
Т. М. Сулова

I. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність у Балаклійському ліцеї № 4 Балаклійської міської ради Харківської області закріплює норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування між педагогічними працівниками закладу та здобувачами повної загальної середньої освіти.

1.2. Це Положення розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту ліцею, Правил внутрішнього розпорядку закладу, Колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та нормативних (локальних) актів ліцею.

1.3. Мета Положення полягає у дотриманні високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності ліцею (освітній, науковій, виховній тощо), підтримки особливих взаємовідносин між педагогічними працівниками та здобувачами повної загальної середньої освіти, запобігання порушення академічної доброчесності.

1.4. Педагогічні працівники та здобувачі повної загальної середньої освіти, усвідомлюючи свою відповідальність за неналежне виконання функціональних обов'язків, формування сприятливого академічного середовища для забезпечення дієвої організації освітнього процесу, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу, підвищення престижу закладу зобов'язуються виконувати норми даного Положення.

1.5. Норми цього Положення закріплюють правила поведінки безпосередньо у трьох основних сферах – освітній (навчальній), науковій та виховній (морально-психологічний клімат у колективі).

II. Поняття та принципи академічної доброчесності

2.1. Академічна доброчесність — це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.2. Для забезпечення академічної доброчесності в ліцеї необхідно дотримуватися наступних принципів:

- демократизму;
- законності;
- верховенства права;
- соціальної справедливості;
- пріоритету прав і свобод людини і громадянина;
- рівноправності;
- гарантування прав і свобод;
- науковості;
- професіоналізму та компетентності;
- партнерства і взаємодопомоги;
- поваги та взаємної довіри;
- відкритості і прозорості;
- відповідальності за порушення академічної доброчесності.

2.3. Ліцей здійснює свою діяльність окремо від політичних уподобань, партій, релігійних об'єднань та рухів у будь-якій формі організації.

2.4. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- дотримання норм Конституції України;
- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти;

- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- дотримання норм законодавства України про авторське право;
- повагу до осіб, які здобувають освіту, до їхніх батьків та осіб, які їх замінюють, незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства, національності, ставлення до релігії, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин;
- об'єктивне та неупереджене оцінювання знань та вмінь здобувачів повної загальної середньої освіти;
- якісне, вчасне та результативне виконання своїх функціональних обов'язків;
- впровадження у свою діяльність інноваційних методів навчання;
- підвищення своєї кваліфікації відповідно до вимог законодавства;
- дотримання правил посилання на джерела інформації у разі використання відомостей, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;
- нерозголошення конфіденційної інформації, інформації з обмеженим доступом та іншого виду інформації відповідно до вимог законодавства в сфері інформації та звернення громадян;
- надання достовірної інформації;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами повної загальної середньої освіти;
- уникання приватного інтересу та конфлікту інтересів;
- несення відповідальності за порушення академічної доброчесності;
- негайне повідомлення адміністрації ліцею у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу захищеним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам.

2.5. Дотримання академічної доброчесності здобувачами повної загальної середньої освіти передбачає:

- дотримання норм Конституції України;
- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти;
- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- дотримання норм законодавства України про авторське право;
- повагу до педагогічних працівників;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- подання на оцінювання лише самостійно виконаної роботи, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаної третіми особами;
- повагу честі і гідності інших осіб, навіть, якщо їх погляди відрізняються від ваших;
- присутність на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
- використання у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації та грамотне посилання на них;
- нефальсифікацію або нефабрикування інформації, наукових результатів з їх наступним використанням у роботі (пошуково-дослідницькій);
- непропонування хабара за отримання будь-яких переваг у навчальній або дослідницькій діяльності;
- нездійснення або незаохочування будь-якими способами зміни отриманої академічної оцінки;
- несення відповідальності за порушення академічної доброчесності;

- негайне повідомлення адміністрації ліцею у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу захищеним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам.

III. Організація роботи Комісії з питань академічної доброчесності

3.1. З метою виконання норм цього Положення в ліцеї створюється Комісія з питань академічної доброчесності.

3.2. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції адміністрації ліцею щодо накладання відповідних санкцій.

3.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством у сфері освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом ліцею, Правилами внутрішнього розпорядку, іншими нормативними (локальними) актами закладу та цим Положенням.

3.4. Склад Комісії затверджується наказом директора за поданням рішення педагогічної ради. Строк повноважень Комісії становить 3 роки. До складу Комісії за посадами входять: заступники директора з навчально-виховної роботи, голова профспілки, керівники ініціативних груп, представники батьківської громадськості та учнівського самоврядування.

3.5. Будь-який працівник ліцею, здобувач повної загальної середньої освіти ліцею може звернутися до Комісії із заявою про порушення норм цього Положення, внесення пропозицій або доповнень.

3.6. Комісія зі свого складу обирає голову, заступника та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. За відсутності голови його обов'язки виконує заступник. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо здійснює секретар.

3.7. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання можуть бути чергові, що проводяться у строки, визначені планом роботи, та позачергові, що скликаються при необхідності вирішення оперативних та нагальних питань. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятним, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

3.8. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписує голова та секретар.

3.9. Комісія не менше одного разу на рік звітує про свою роботу перед педагогічною радою ліцею.

3.10. Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення норм цього Положення чи підготовки про можливість такого порушення, повинен звернутися до голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, клас, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.

3.11. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення Кодексу академічної доброчесності.

3.14. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення норм цього Положення. Зазначені висновки носять рекомендаційний характер, подаються директору для подальшого вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.

3.15. Повноваження Комісії:

- одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм цього Положення та готувати відповідні висновки;

- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;
- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти;
- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти;
- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню та виховну діяльність КЗШ №68;
- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм цього Положення;
- інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативних (локальних) актів закладу.

IV. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

4.1. За порушення норм цього Положення учасники освітнього процесу притягуються до відповідальності згідно вимог чинного законодавства України.

4.2. Формами проявів академічної недоброчесності є:

- академічний плагіат;
- академічне шахрайство;
- виконання на замовлення та (або) продаж академічних текстів (контрольних робіт, досліджень);
- порушення методики виконання досліджень;
- академічна фальсифікація та фабрикація - публікація вигаданих результатів досліджень, будь-яких даних з питань освітнього процесу;
- приписування результатів колективної діяльності одній або окремим особам без узгодження з іншими учасниками авторського колективу або внесення до списку авторів;
- наукової чи навчально-методичної праці осіб, які не брали участь у створенні продукту;
- академічний обман;
- академічне хабарництво;
- конфлікт інтересів;
- приватний інтерес;
- службова недбалість;
- зловживання впливом.

4.3. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства, без належного оформлення посилань. Використання запозичених текстів у письмових роботах допускається за умови, що зазначені всі джерела запозичень. Перевірці на академічний плагіат підлягають: навчальні (доповіді, реферати тощо), науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, конспекти уроків та виховних заходів, що готуються до друку, рукописи статей, тези доповідей, які надсилаються до редакцій фахових видань). Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють заступники директора з навчально-виховної роботи.

Форми академічного плагіату:

- використання у власному творі чужих матеріалів (зображень, тексту), у тому числі з мережі Інтернет, без належних посилань;
- цитування матеріалу, створеного іншою особою, якщо публікованого, так і ні, без належного дотримання правил цитування;
- спотворене представлення чужих ідей, їх синтез або компіляція з першоджерел;
- представлення в якості власного твору (есе, дослідницької роботи, творчого проекту, тез, статті тощо) матеріалу, що був отриманий з Інтернету або від третіх осіб в обмін на фінансову винагороду / послугу чи соціальні зв'язки.

4.4. Академічне шахрайство передбачає будь-які дії учасників освітнього процесу змістом яких є:

- посилання на джерела, які не використовувалися в роботі;
- використання під час контрольних робіт заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо);
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- списування - використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання;
- повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, індивідуальної тощо);
- повторна публікація своїх наукових результатів;
- складання іспиту іншою особою.

4.5. Академічний обман – надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

4.6. Академічне хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі. В свою чергу, неправомірна вигода – це грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи не грошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

4.7. Конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

4.8. Приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

4.9. Службова недбалість – невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб.

4.10. Зловживання впливом – пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.

4.11. За порушення правил академічної доброчесності педагогічні працівники притягуються до таких форм відповідальності:

- дисциплінарна;
- адміністративна та кримінальна;
- відмова у встановленні педагогічної категорії чи присвоєнні педагогічного звання;

- позбавлення встановленої педагогічної категорії чи присвоєного педагогічного звання;
- інші форми відповідно до вимог чинного законодавства України.

Порушення норм цього Положення може передбачати накладання санкцій (в т.ч. звільнення) за поданням Комісії з питань академічної доброчесності.

4.12. За порушення правил академічної доброчесності здобувачі повної загальної середньої освіти притягуються до таких форм відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, семестрового тощо);
- повторне проходження навчального курсу,
- попередження.

V. Попередження академічної недоброчесності

5.1. Для попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності в ліцеї використовується наступний комплекс профілактичних заходів:

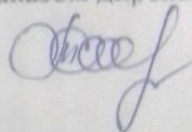
- інформування здобувачів повної загальної середньої освіти, педагогічних працівників та батьків про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики;
- розповсюдження методичних матеріалів;
- проведення семінарів із здобувачами повної загальної середньої освіти з питань інформаційної діяльності ліцею, правильності написання дослідницьких, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань;
- ознайомлення здобувачів повної загальної середньої освіти й педагогічних працівників із цим Положенням;
- перевірка творчих робіт на предмет академічного плагіату;
- експертна оцінка та (або) технічна перевірка (за допомогою спеціалізованих програмних засобів) щодо ознак академічного плагіату в дослідженнях, підготовлених до захисту тощо.

VI. Заключні положення

6.1. Це Положення затверджується рішенням педагогічної ради ліцею та вводиться в дію наказом директора ліцею.

6.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням педагогічної ради ліцею та вводяться в дію наказом директора ліцею.

Директор

Т. М. Сулова

